

רגלים וטנקים בהתקפות לילה

ארה"ב, את התקפת הלילה בתור נהגיהקבע האו-פרטיבי שלה, והם הגיעו לרמת חריצות גבוהה בביצועה. על סמך נסיונם הסיקו הם את המסקנה שפרט לקשיים שבניצוח בפועל על היחידות הפועות לוח (ועל כן — זהכרח בשיטת פיקוח מהודקת ויעילת ביותר), הרי כל שיטת התכנון והביצוע

זה מאות בשנים שמצביאים שונים נקטו מדי פעם, בהתקפות לילה, אך מעולם לא השתמשו בהן לעתים מה קרובות כבהתקפות יום. לפני מלחמת העולם השנייה נהגו להדגיש את הצורך באור רח"ההתגנבות לגבי התקפות הלילה. אך ברבות מהתקפות הלילה במלחמה האחרונה, פינתה ההתגנבות מקום למהירות, לעצמת אש ולנהגתוקפני. הרבה התקפות מוצלחות נערכו כשהארטיילריה יורה ריכוזי אש מכוונים, וטנקים — בנשאים עמם רגלים — התקדמו במהירות, וכל כלי ירייה פולט אש — לעומת התורה הקודמת של שקט הסתר. צורה זו של התקפת לילה, כמה בניגוד גמור לזו בה חיל הרגלים תוקף תוך אלם, ללא הכשרת אש ארטיילרית, ומחסל את האויב בכידון.

"האווירה הלילית"

ובכן, עם דמדומים נכנסנו אל היער ובקצהו הצפוני ערכנו — באישון החשכה — את מערך ההגנה. מטרתנו היתה להשתמש במעטה הלילה ולצאת מן היער, להתגנב לגבעה שהגרמנים תפסוה אמש ולהניסם משם.

וכאן הרגשתי לפתע פתאום, כי האוטוריטה של המפקד, שרכשתי בקרבות הקודמים, אינה משיעיה עוד על החיילים שלי, הבטליון הלך ונמוג. ליד כל שיה, ליד כל עץ — כל אחד לפי דרכו — היו מתגנבים אנשי ונחשלים. לגבעה הגעתי עם עשרים שלושים נפש ושלחנו לפנינו פלוגת סיור. הפלוגה צעדה צעדים אחדים וחזרה על עקבותיה. אנשים, שראו את פני המות במשך ימים רבים, נבהלו לפתע פתאום מפני החשכה. הם החלו לפחד איש מפני רעהו. אותה שעה השאון ונפץ הענפים עורר את תשומת לבו של איש התצפית הגרמני וחילוהתותחים של האויב פתח אש על קצה היער. האנשים נפלו על האדמה. מישוהו קפץ הצדה, אחר כך בא רגע של דומיה ולא עברה שניה אחת ובכל היער נשמעה זעקת פרא של הסרונט האוויר באק. בימים האחרונים שמעתי אנקות רבות של פצועים, אבל בשעות היום לא היו הצעקות ערושות רושם כה מדכא.

חילי שלא אומן במלחמת הלילה — מורשר בו הפחד בפני החשיכה והבלתי נודע, המתבטא אצלו בחוסר חריף של מידת בטחון עצמי. הוא רואה את החושך כאויבו. אימוני קרב ליליים, או שהשתרפות בכמה פעולות לילה מוצלחות, עוזרים לחייל להתגבר על לא מעט מפחדו זה, וסופו להבין שהחושך אינו אלא יד ידו האילם, המוכן לעזור לו בצר.

חילי ממוצע, שאומן בפעולות יום ולילה כאחד, יבפר בדרך כלל לתקוף — בשטח פתוח ומי שורי — בחסות החשיכה מאשר לאור היום. התקפות לילה המתוכננות היטב ומבוצעות נכונה מקטינות את מספר הנפגעים, מפתיעות את האויב, מאפשרות לשמור גם במשך הלילה על התנופה שזכר הושגה בהתקפות היום, ומרימות את רוחן של יחידות התוקפות — ובעת ובעונה אחת הן מרפות את רצון ההתנגדות של גייסות האויב המתגוננים.

מתוך 190 של גנ. מיוז. פ. ורשיגורה, גבור ברית המועצות, "אנשי המצפון הסהור".

בחלקו השני של מסע המלחמה בצפון אפריקה, השתמשו הבריטים בהתקפת הלילה כבנוהג התקפה התקינה שלהם. במסע מאל-עלמין לתוניס נערכה כל התקפה בריטית גדולה בלילה. בהמשך המלחמה נפוצה התקפת הלילה והלכה, גם בין הדיביזיות האמריקאיות. במסעות איטליה וצרפת קיבלה, למשל, דיביזיות הרגלים השלישית של צבא (1) או לעתים קרובות יותר — בפרץ פתאומי של כוחים ירימוניד מקרוב. — המ ע ר.

של התקפת לילה דומה, ביסודה, לזו שבהתקפת היום.

במשך פעלה בהולנד ובגרמניה — תקופה של חצי שנה, לערך — ערכה דיביזיות הרגלים המאה ורביעית מצבא ארה"ב יותר ממאה התקפות לילה.

אשר כולן צוינו בהדעותיה כרבות הצלחה. תוצאות מצוינות מצלו הרשגו באשר מפקד הדביזיה תלה מראש את תקוותיו באורח זה — של התקפות-לילה, — והוא שם דגש במיוחד על כך בתקופת אימוניה של הדיביזיה, בטרם הגיעה להשתתפות בקרבות. כן זכתה להצלחה דומה די-ביזית-הרגלים השלושים, בהתקפות-הלילה המרובות אשר ערכה בצרפת, בבלגיה, בהולנד ובגרמניה. ואין דברים אלה באים כאן אלא בשביל להבליט את העובדה, כי אין תוכנו של מאמר זה בגדר הלכה, כי אם הגו מבוסס על נסיון רב וממושך באותו אורח של התקפת-לילה המתואר ומנותח בו.

גם הגרמנים — לא נעדרה והצלחה בפעולות הלילה שלהם. משנתקלו בעליזנות צבאות-הברית בעצמת-האויר ובארטילריה, בחרו בהתקפת-הלילה כבאמצעי להחזיר את היוזמה לידיהם. והפשיטות וההסתננויות הליליות של היפנים בשטח האוקיינוס-השקט, שנערכו ברוב תחבולה, היו גורם מכריע ברבות מהצלחותיהם בראשית המלחמה. מאידך, מאוחר יותר ניצלו האמריקאים את הלילה כדי להשתלט על עמדות מבוצרות יפניות חזקות. שעה שהיפנים היו מסיגים לאחור, לשעות-הלילה, את עיקר-כוחותיהם למען חסוך אבידות מאש-הארטילריה האמריקאית.

התקפות-הלילה נמצאו מצליחות ביותר כשהרגלים פעלו בסיוע טנקים. התקרבות הרגלים והטנקים בחיפוי החשיכה היתה מביאה לידי פחד והרגשת אולת-יד אצל רבים מבין חיילי האויב. דבר זה בלט במיוחד כשהכוח התוקף, המורכב רגלים וטנקים, היה מתקדם בלילה במהירות, תוך מתן „אש-סער“¹. אורח-התקפה זה הופעל לעתים קרובות לכיבוש כפרים קטנים, שנוצלו כמשעני-התנגדות ע"י כוחות מצומצמים ותקיפים של האויב. התקפה כזו היתה מתחילה לרוב בהפגזות תותחים כבדה, — שכללה פגיו-זרחן-לבן שהיו מציתים את הכפר והאירו את המטרה. מיד היתה מתחילה התקדמותם המהירה של יחידות-הסער כשהרגלים „רכובים“ על הטנקים. הטנקים מקיימים אש מהמכ"י והתותחים שלהם תוך כדי תנועתם לקראת המטרה הנוערת. אולם צריך לזכור שטנקים יכולים לפעול בהצלחה באורח-התקפה כזה

(1) כשהרגלים והרכב יורים ללא-הפסק תוך תנועה ת.ס. — המער.

רק בשטחים מסויימים, הנוחים לתנועתם, המאפשרים למפקד הטנק תצפית של 50 מטר לפחות לפניו. והכרחי כאן שיתוף פעולה הדוק עם חיל-הרגלים.

יש להניח שהתקפות-הלילה תהפוכנה בעתיד לענין שיהיה שכיח ממש בהתקפות-היום. לפיכך, כדי להבטיח שיפורים בדרכי-הפעולה ואמצעי-התחבולה שלנו בהתקפות הלילה, יהיה עלינו להרגיש את מבצעי-הלילה בתכניות-האימונים העתידיים דות שלנו. רצוי, שבפרוץ כל מלחמה חדשה יעמדו לרשותנו קצינים שאומנו והודרכו באופן יסודי לקראת קרב-הלילה.

כדי להפוך למומחים באורח מלחמת-לילה, על הגייסות להתאמן שעות רבות בתנאי חשיכה מוחלטת, והם חייבים להשתתף בכל הסוגים האפשריים של פעולה לילית. טנקים, רגלים וארטילריה חייבים להתאמן ולתמרן ביחד, כך שכל צד יוכל לפתח את הדרכים היעילות ביותר לשיתוף ולתיאום הן בהתקפות-לילה והן בהגנת-לילה. העדר אימוני-הלילה יאלץ את היחידות לערוך „אח"כ „נסיונות“ כבר בזמן הקרבות ממש. מתוך רצון להגיע למכסימום של הצלחה, — אך ברי, כי המחיר שישלמו או יהיה יקר ביותר.

המסקנות והלקח מהתקפות לילה אמריקאיות במלחמה האחרונה

1. התקפת-לילה מתוכננת-היטב, בה משתתפים טנקים ורגלים בצותא, היא חסכונית יותר בחיי-אנשים, בזמן ובציוד מאשר התקפת-יום דומה.
2. אם התנאים מתאימים לכך, יש להפעיל תמיד, בהתקפות-לילה, טנקים עם חיל-הרגלים.
3. בשעה שטנקים ורגלים עורכים בלילה התקפה בצותא יש להשתמש בהכשרת-אש' ארטילרית. את קו עמדות-המוצא להתקפת-לילה יש לתפוס מבעוד מועד. באחד ממבצעי הלילה האמריקאיים בלט המקרה, בו איתר אחד הבטליונים לתפוס את קו עמדות-המוצא שלו לקראת ההתקפה — והדבר דחה את התחלתה לשעה שלמה. ויכול היה בנקל להביא לידי ביטול לה בכלל, כל בזבז זמן מיותר, שנעשה על חשבון שעות-החושך, עלול להכשיל את הפעולה.
5. ביצוע התקפת-לילה ע"י רגלים וטנקים חייב להיעשות במהירות ובתוקפנות. בהתקפת הלילה המשותפת לטנקים ורגלים אין לגרוע

מהמהירות ומהאורה והתקפני מתוך כונה לש-
מור על הסודיות. כי בהתקפת טנקים
ורגלים לילית אין עוד חשיבות להתקר-
בות-תוך-התגנבות, מאחר שרעש הטנקים
מגלה אותה ממילא.

6. הכרחיים סיור ותיכנון יסודיים, ומתן הוראות
מדויקות ומפורטות לגבי פני השטח ואורה
הפעולה; אם כי לעתים קרובות יוגבל הסיור
ויועמד על לימוד המפה או צילום אירי, או
על תצפית מטוח רחוק.

7. הכרחית שליטה מוחלטת על יחידות-המשנה,
ומערכת-קשר שאפשר לסמוך עליה.

8. התכנית להגנה על המטרה לאחר כיבושה
חייבת להיות מעובדת לפרטיה לפני ההת-
קפה. את הסידורים בפועל לתכנית-ההגנה
יש לבצע במהירות, ולפני האיר היום. על כל
כיתת-רגלים ועל כל טנק לדעת מראש,
לפני ההתקפה, את תפקידים במערכת-ההגנה
של המטרה. לאחר כיבושה, במקרה אופ-
ייני בקרבות בגרמניה, לאחר שנכבשה עמדה
גרמנית בהתקפת-לילה — פתח האויב בהת-

קפות-נגד תוך שעה, ואולם התקפות-
הנגד שלו נכשלו, הודות למערכת-ההגנה על
המטרה הנכבשה, שתוכננה מראש. כן יש
לתכנן מראש ריכוזי-מגן מכוזנים של אש
ארטילרית, הערוכים כדי "לשפץ" במסגרת-
אש את המטרה במקרה של התקפת-נגד
אויבת.

9. אם מטרת ההתקפה היא כפר, על הכוחות
התוקפים להשתדל לעבור דרכו ולהשתלט על
גבולותיו החיצוניים במהירות האפשרית. את
הטיהור של האויב מבניני הכפר אפשר לדחות
לזמן מאוחר יותר.

10. התקפות-לילה משולבות של טנקים ורגלים יש
לתכן כך, שלפני חצות תיכבש לפחות מטרה
אחת, ומטרה שניה תלכד עוד בטרם אור.
יהיה בדבר זה כדי להבטיח חדירה לעומק,
ואף — תיתכן — שטיפת עמדות-התותחים של
האויב, וכן ישובש בדרך זו ארגונה של מערכת-
ההגנה של האויב — וההתקפה למחרת, לאור
היום תעלה ליחידותינו במחיר מועט יותר.

סן-אלוף צבי הרוביץ

פעולות ליליות של יחידות גדולות

הבוצעה במערך האויב, או באיזורי העורף שלו,
הקרובים והרחוקים. משימות לילה כאלו תעשינה
על-פי דוב ע"י כוח קטן, או לפחות קטן במידה
יחסית, בהשואה לכוחות שיופעלו בביצוע אותה
משימה לאור היום.

בסוג השני של פעולות לילה מופעלות
יחידות גדולות יותר. המדובר הוא בפעולות לשם
כיבוש מצודות אויב או בסיסי כוחו ואס-
פקתו. התיכנון בפעולות מעין אלו מבוסס על
עקרון הפתעה, המושגת ע"י ההתקרבות
בהסתר, לעתים קרובות תתחיל ההתקפה על
בסיסי אויב גדולים מבעוד לילה; דהיינו, עד האיר
היום יגמר שלב ההתקרבות וכיבוש העמדות הקד-
מיות, ואילו המשך הפעולה יעשה ביום או בלילה
שלאחריו, בהתאם לתכנון, דומות לאלה באופין הן
פעולות, שתכליתן לתפוס עמדות מפתח במערכת
ההגנה, שעצם החזקתן ע"י הכוחות היריבים מאל-
צת את האויב לנטוש עם יום את מערכת ההגנה
כולה. גם בפעולות שמטרתן להשמיד את כוח-

התקפות-לילה, שחשיבותן לגבינו רבה
עד מאוד, מחייבות ליבון ובירור מקיפים ורציניים
הן ביחס לטקטיקה ולגודל היחידות, והן ביחס
לנשק שיופעל ולדרכי השימוש בו. כל אלו הן
בעיות מקיפות, שבירורן המלא יחרוג מתחומיו של
מאמר או רשימה בחוברת, ועל כן אסתפק בציון
כמה נקודות טכניות, שלפי נסיוני נודעת להן
החשיבות רבה בפעולות לילה.

בירור ראשון שיש לעשותו הוא: מהו סוג
הפעולות הליליות, ומה תהא עצמתן של היחידות
המבצעות אותן? נבחין שני סוגי פעולה עיקריים:
הסוג הראשון הוא, הטרדת כוחות אויב,
ריתוקם והטעייתם; מעשי חבלה בדרכים, במחסני
אספקה, בריכוזי כלי התנועה והשריון. פעולות
אלו — מטרתן להתיש את האויב, להפחית מכוש-
רו לפעולות תוקפניות, לרתקו לעמדותיו ולשבש
את מערכותיו, ביחוד כשפעילותו היא בעיקר
בשעות היום, ואלו הלילה משמש למנוחת אנשיו
ולעריכת כוחותיו. פעולות הטרדה נגד אויב כזה